

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 7 - Number: 25 p. 71-80, Autumn 2023

Okul Öncesi Eğitimde Velilerin Okul İklimi Algısının İncelenmesi* ** Investigation of Parents' Perception of School Climate in Preschool Education

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1318529>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
22.06.2023

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
10.09.2023

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.09.2023

Asya Studies

Selçuk Erdoğan
Öğretmen / MEB
selcuk6754@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-8846-1471

Doç. Dr. Hasan Yücel Ertem
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi /
Ereğli Eğitim Fakültesi / Eğitim
Bilimleri Bölümü
hyertem@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9058-641X

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu makale için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır.

** Bu çalışma Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulunun 27.10.2022 tarih ve 340 belge numarası onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Okul iklimi okullardaki olumlu birçok yapı ve süreç üzerinde önemli bir role sahiptir. Özellikle okul öncesi eğitimde çocuğu olan velilerin okula katılımı okul iklimini olumlu algılamalarıyla ilişkili olabilmektedir. Bu araştırma okul öncesi eğitimde çocuğu olan velilerin okul iklimi algılarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın deseni betimsel tarama modelidir. Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Zonguldak ili ve ilçelerinde bulunan devlet anaokullarına devam etmekte olan öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Araştırma okul öncesi eğitim kurumunda çocuğu olan 229 veli ile gerçekleştirilmiştir. Gönüllülük ilkesi göz önüne alınarak örneklem seçiminde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaca uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri "Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde ise SPSS programı kullanılarak aritmetik ortalama, standart sapma, t-test, ANOVA, Kruskal Wallis ve Mann Whitney U analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda okul öncesi eğitim kurumunda çocuğu olan velilerin okul iklimi algısının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi eğitimde çocuğu olan velilerin okul iklimi algılarında cinsiyet, yaş, ana/baba olma durumu, medeni durum, öğrencinin cinsiyeti değişkenleri açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte okul öncesi eğitimde çocuğu olan velilerin okul iklimi algılarında mezuniyet durumu değişkenine göre sosyal iklim boyutunda mezuniyet durumu lise olanlara göre mezuniyet durumu üniversite veya lisansüstü olan veliler lehine, okul iklimi genel puanında ise mezuniyet durumu lise olanlara göre mezuniyet durumu üniversite veya lisansüstü olan veliler lehine anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitimi, Örgüt İklimi, Okul İklimi, Veli

Abstract

School climate has an important role in many positive structures and processes in schools. Especially in preschool education, parents' participation in the school may be related to their positive perception of school climate. This research was conducted to examine parents' perceptions of school climate in pre-school education. The sample of the research consists of the parents of the students who attend the public kindergarten in Zonguldak province and its districts in the 2022-2023 academic year. The research was carried out with 229 preschool parents. Considering the principle of voluntarism, it was created with the purposeful sampling method, which is one of the non-random sampling methods in the selection of the sample. The data of the study were obtained by using the "Parents' Perception of School Climate Scale". In the analysis of the data, arithmetic mean, standard deviation, t test, Independent ANOVA, Kuruskal Wallis, and Mann Witney U analysis were used by using the SPSS program. As a result of the research, it was concluded that preschool parents' perception of school climate is at a high level. It was concluded that preschool parents' perceptions of school climate did not differ significantly in terms of gender, age, parental status, marital status, and gender of the student. On the other hand, according to the school climate perception of preschool parents, there is a significant difference in the social climate dimension in favor of the parents with a university or graduate education level compared to those with high school education, and in the school climate general score in favor of the parents with a university or graduate education level compared to those with a high school education level.

Keywords: Preschool Education, Organizational Climate, School Climate, Parent

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Erdoğan, S. & Yücel, H. S. (2023). Okul Öncesi Eğitimde Velilerin Okul İklimi Algısının İncelenmesi. *Asya Studies- Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7(25), 71-80.

GİRİŞ

Sistemler alt sistemlerden meydana gelen yapılardır. Sistemlerin etkili bir biçimde çalışabilmesi alt sistemlerin etkin, eş güdümlü ve verimli çalışmasına bağlıdır. Okullar ise Millî Eğitim Bakanlığının alt sistemlerini oluşturmaktadır. Okulların da birer alt sistem olarak verimli olabilmesi fiziki koşulların uygunluğunun yanı sıra öğrenci, veli, okul yönetimi ve öğretmenlerin eş güdümlü çalışmasına bağlıdır (Akman, 2021: 1).

Bu noktada karşımıza okul iklimi kavramı çıkmaktadır. Welsh (2000) okul iklimini öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin aralarındaki etkileşimi belirleyen yazılı olmayan inanç, değer ve davranış biçimleri şeklinde tanımlamaktadır. Tableman (2004; akt. Çolak ve Altinkurt, 2017: 36) ise öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin okulda bulunmaktan ne hissettiği şeklinde tanımlamıştır. Araştırmacılar okul iklimini genel bir tabirle okulların en ayırt edici ve karakteristik özelliği şeklinde tanımlamaktadırlar (Arslan, 2019: 35). Hoy ve Miskel (1991), okul iklimini bir okulu diğer okullardan farklı kılan, kendine has özelliklerden meydana gelen ve okulun tüm üyelerini etkileyen, okul üyelerinin algılarından oluşan bir süreç şeklinde tanımlamıştır. Freiberg (1999) ise okul iklimini insanların aldıkları nefese benzetmiştir (Akt. Zehir, 2022: 39).

Yönetici, öğretmen, öğrenci, veli gibi bileşenlerden oluşan okullarda sağlıklı bir etkileşim ve iş birliği içerisinde olunmasının okulun atmosferini ve iklimini olumlu bir biçimde etkileyeceği söylenebilir. Olumlu bir okul ikliminin varlığı eğitim hizmetlerinin niteliği bakımından oldukça büyük bir önem sahiptir. Çünkü okul iklimi; motivasyon, verimlilik, örgütsel bağlılık, örgüte uyum, iş doyumunu, etkili eğitim ortamının sağlanması konularında önemli bir işleve sahiptir (Akman, 2021: 5). Yapılan bazı araştırma sonuçları sağlıklı bir okul ikliminin öğrenciler açısından iyi bir öğrenme ortamı oluşturduğu, dolayısıyla öğrenci başarısının arttığı, öğretmenler açısından adanmışlık ve iş doyumunu arttırdığını göstermektedir (Macneil, Prater & Bucsh, 2009).

Örgüt iklimi kavramı 1960'lı yıllar itibarıyla araştırmacılar açısından önem kazanmaya başlamıştır. Örgüt iklimine ilişkin ilk bilimsel çalışmalar ise Taguiri ve Litwin tarafından yapılmıştır (Topçu, 2019; Akt. Avcı, 2022: 27). Geçmişte iklim kavramının yerine ortam veyahut atmosfer kavramlarının kullanımı tercih edilirken günümüzde iklim kavramının tercih edilmesinin nedeni iklim kavramının psikolojik açıdan bir karşılığının bulunmasıdır. İklim herhangi bir ortamda bireylerin hissetmiş oldukları psikolojik atmosfer olarak algılanmaktadır (Mahmudlı ve Öz, 2020: 80). Okullar eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü eğitim örgütleridir. Tüm örgütlerdeki gibi okulların da bir kişiliği vardır. Bu kişilik okul işleyişinde ve okul üyelerinin etkileşiminde hissedilir, bireylerin kişiliğinin örgütlerdeki ismi ise iklimdir (Bursahoğlu, 2015: 36).

Okul ikliminin önemini 1908 yılında New York City okul müdürü Arthur Perry tarafından yayımlanan “Bir Şehir Okulu Yönetimi” isimli kitapla anlaşıldığı görülmektedir. Okul yöneticilerinin okulları sadece barınma olanağı sağlayan kurumlardan daha fazlası olduğuna ikna etmeye çalışan Perry, bu kitabıyla öğrencilere kaliteli bir öğrenme ortamı oluşturmanın gerekliliğine dikkat çekmiştir. Fakat 1963 yılında Halpin ve Croft tarafından geliştirilen örgütsel iklim ölçeğiyle deneysel araştırma alanına girmiştir (Wang ve Degol, 2016; Akt. Gezerler, 2021: 35). Okul iklimine yönelik ilk tanımlamalar öğretmenler, öğrenciler ve yöneticilere odaklanırken 1990 ve 2000'li yıllarda tanımın genişletildiği görülmektedir (Berkowitz, vd., 2017). Okul iklimi, okulların fiziki yapıları, yönetim şekilleri, işleyişleri ve hedeflerine ulaşabilme düzeyi gibi hususları da içine alan çok boyutlu bir kavrama dönüşmüştür (Avcı, 2022: 36).

“Erken Çocukluk Çağı” olarak da adlandırılan, bireyin doğumundan temel eğitime başlayıncaya kadar olan 0-6 yaş aralığını kapsayan okul öncesi eğitim, çocukların sonraki yaşantılarında tesiri olan, çocukların bedensel, zihinsel, psikomotor, sosyal, duygusal ve dil gibi birçok gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı ve karakterlerinin biçimlendiği bir gelişim ve eğitim sürecidir (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002). Çocukların kişiliklerinin bu süreçte şekillenmesi ve bu süreçteki edinimlerinin sonraki yaşantılarına tesiri okul öncesi dönemin önemini ortaya koymaktadır. 0-6 yaş aralığı kapsayan okul öncesi eğitimin öğrencinin kişilik gelişimi ve eğitim yaşantısındaki etkileri göz önüne alındığında Millî Eğitim Bakanlığının alt sistemlerini oluşturan okullardaki okul iklimi önemli bir unsurdur.

Kurumsal anlamda okul öncesi eğitiminin 18. yüzyılın başlarından itibaren önem kazandığı dikkat çekmektedir. Aristo ve Eflatun görüşlerinde bu dönem eğitime ilişkin ifadeler yer verdiği, J. J. Rousseau'nun bu döneme ilişkin kitap yazdığı bilinmektedir (Aslanargun ve Tapan, 2011: 220). Antik çağlarda Platon “Devlet” isimli eserinde okul öncesi eğitimin öneminden bahsetmiş, çocukların oyun ve masallarla eğitilmesi gerektiği görüşünü ortaya koymuştur (Köksalan, 2012: 76). 19. yüzyılda İsviçreli

eğitimci Pestalozzi, J. J. Rousseu'dan etkilenerek çocukluk dönemine ilişkin eğitim uygulamalarını “yaşama hazırlık” fikri çerçevesinde şekillendirmiştir. Alman papaz Friedrich Froebel, 1805 yılında Pestalozzi'nin okuluna katılmış, onun fikirlerinden etkilenmiş, 1837'de okul öncesi eğitime ilişkin bir sistem ortaya koymuş, “Kinder Garten” (Çocuk Bahçesi) isimli bir okul kurmuştur. Froebel, kurduğu bu okulda çocuk eğitiminde oyunun önemine dikkat çekmiş ve oyunla öğretim uygulamalarına yer vermiştir (Yayla, 2020: 11-12). Özetle okul öncesi eğitimde okul iklimi önemli bir unsurdur.

Araştırmanın amacı okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algılarını incelemektir. Bu bağlamda araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibi şekillendirilmiştir:

1. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı ne düzeydedir?
2. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
3. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı yaşa göre farklılık göstermekte midir?
4. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı ana/baba olma durumuna göre farklılık göstermekte midir?
5. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı medeni durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
6. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı mezuniyet durumuna göre farklılık göstermekte midir?
7. Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısı öğrencinin cinsiyetine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimine yönelik algılarının incelenmesini amaçlayan bu araştırma genel tarama modeli niteliğinde bir araştırmadır. Tarama modeli, geçmişte olan veyahut devam etmekte olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlar. Araştırmanın konusunu oluşturan olay, durum, kişi ya da nesne, kendi koşulları içinde ve mevcut hâliyle tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2018: 109). Okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimine yönelik algılarında cinsiyet, yaş, ana/baba olma durumu, medeni durum, tahsil durumu ve öğrencinin cinsiyeti değişkenlerinin de etkisi incelendiğinden araştırma nedensel karşılaştırma türünden de bir araştırmadır. Nedensel karşılaştırma çalışmaları hali hazırda var olan bir grup arasındaki farklılıkların neden veya sonuçlarını araştıran çalışmalardır (Fraenkel, Wallen, & Hyun, 2012: 366).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Zonguldak ilinde okul öncesi eğitime devam eden öğrencisi bulunan velilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Zonguldak ili ve ilçelerinde 2022-2023 Eğitim Öğretim Döneminde okul öncesi eğitime devam eden öğrencisi olan 229 ebeveynden oluşmaktadır. Evrenin tümüne ulaşılması zor olacağı için araştırmada örneklem alınması yolu izlenerek uygun örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bu örnekleme yöntemiyle zamandan ve işgücünden kayıp yaşanmasının önüne geçilmekte, ihtiyaç duyulan büyüklüğe sahip gruba ulaşana değin öncelikle en ulaşılabilir yanıtlayıcılara gidilerek örnekleme oluşturulur (Büyüköztürk vd., 2019: 95).

Tablo 1. Verilere İlişkin Demografik Veriler

Özellikler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	218	95.2
	Erkek	11	4.8
	Toplam	229	100
Yaş	20-29 yaş	56	24.5
	30-39 yaş	148	64.6
	40-49 yaş	25	10.9
	Toplam	229	100
Ana/baba olma durumu	Anne	218	95.2
	Baba	11	4.8
	Toplam	229	100

Medeni Durum	Evli	221	96.5
	Boşanmış	8	3.5
	Toplam	229	100
Tahsil Durumu	İlkokul-Ortaokul	31	13.5
	Lise	94	41
	Üniversite-Lisansüstü	104	45.4
	Toplam	229	100
Çocuğun Cinsiyeti	Kız	130	56.8
	Erkek	99	43.2
	Toplam	229	100

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılan velilerin 218'inin (%95.2) kadın, 11'inin (%4.8) ise erkek ebeveynlerden oluştuğu görülmektedir. Çalışmaya katılan velilerin 56'sının 20-29 yaş aralığında (%24.5), 148'inin 30-39 yaş aralığında (%64.6), 25'inin 40-49 yaş aralığında (%10.9) olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan velilerin 218'inin (%95.2) anne, 11'inin (%4.8) baba olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan velilerin 221'inin (%96.5) evli, 8'inin (%3.5) boşanmış olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan velilerin 31'inin (%13.5) ilkokul veya ortaokul, 94'ünün (%41) lise, 104'ünün (%45.4) üniversite veya lisansüstü eğitim düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Çalışmaya katılan velilerin 130'unun (%59.8) çocuğunun kız, 99'unun (%43.2) çocuğunun erkek olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları ve Analizi

Araştırmanın verileri Schueler ve arkadaşlarının (2014) geliştirmiş olduğu ve Ertem ve Gökalp (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan "Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Ölçeğin sosyal iklimi faktörünün iç tutarlık katsayısı .91, akademik iklim faktörünün iç tutarlık katsayısı .87 ve güvenlik ikliminin iç tutarlık katsayısı .75 Cronbach Alfadır. Ölçek beşli likert tipi derecelendirme ölçeğidir. Ölçek cevapları (1) hiç, (2) çok az, (3) kısmen, (4) oldukça, (5) çok olarak en olumsuzdan en olumluya doğru artan şekilde puanlanmıştır. Ölçeğin başlangıç kısmında katılımcıların kendi bilgileriyle ilgili olarak cinsiyeti, yaşı, çocuğuna yakınlık derecesi, medeni durumu, tahsili, çocuğunun cinsiyeti ile ilgili sorular bulunmaktadır. Ölçek on altı maddeden oluşmaktadır.

Veri analizine başlamadan önce bağımsız gözlem, normallik ve varyansların homojenliği test edilmiştir (Gravetter ve Wallnau, 2013). Bağımsız gözlemin katılımcıların ölçeği tek başına doldurduğu gözlemleriyle, normalliğin basıklık ve çarpıklık değerleriyle ve varyans homojenliğinin ise Levene testinin anlamsız çıkmasıyla doğrulandığı görülmüştür. Tabachnick ve Fidell'e (2015) göre normallik testinde verilerin çarpıklık-basıklık değerleri -3 ile +3 arasında yer almalıdır. Bu çalışmada basıklık değerleri -1,91 ile -0,47 ve çarpıklık değerleri 1,73 ile -0,38 değerleri arasında yer aldığından normallik varsayımımız sağlanmaktadır. Varyansların homojenliğini test etmek amacıyla Levene testine bakılmıştır. Varyans homejenliği varsayımının doğrulanması için anlamlılık düzeyinin $p > 0,5$ olması gerekmektedir. Tüm değişkenler bazın Leven test anlamlılık düzeyinin .09 ve .82 aralığında olduğu görülmüş, böylece varyans homojenliğinin sağlandığı varsayılmıştır.

Verinin analizinde betimsel ve çıkarımsal istatistik türleri beraber kullanılmıştır. Betimsel istatistikte ortalama, standart sapma ve frekans değerlerinden faydalanılmıştır. Çıkarımsal istatistik olarak ise kategori büyüklüğü 30 üstü olan değişkenler için t test ve ANOVA; kategori büyüklüğü 30 altı olanlar içinse Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testleri tercih edilmiştir. Çalışmada ölçeğin genel ölçeğin, sosyal iklim, akademik iklim ve güvenlik boyutlarının Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları sırasıyla .84, .79, .81 ve .78 olarak bulunmuştur.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı : Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu
Karar Tarihi : 27/10/2022
Belge Numarası: 340

BULGULAR**Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular**

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları ile okul ikliminin düzeyi için ortalama değerler dikkate alınmıştır. Betimsel analize dair bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Okul İkliminin Alt Boyutlarına İlişkin Betimsel Analiz Değerleri

Ölçek	Alt boyutlar	N	Min.	Max.	\bar{x}	SS
Okul İklimi	Akademik İklim	229	2	5	4.17	.50
	Güvenlik İklimi	229	2	5	4.17	.61
	Sosyal İklim	229	2	5	4.23	.53
	Okul İklimi Genel	229	2	5	4.2	.47

Tablo 2 incelendiğinde “Velilerin Okul İklimi Algısı” ölçeğinin boyutlarının ortalamaları ve standart sapma değerleri gösterilmektedir. Katılımcıların okul iklimi algısı ölçeğinden elde edilen puanların aritmetik ortalamasının ($X=4.2$, $SS=0.47$) ile "yüksek" düzeyde olduğu görülmektedir. Katılımcıların okul iklimi algılarının alt boyutları incelendiğinde okul iklimi algılarından sosyal iklim ($X=4.23$, $SS=0.53$) ise akademik iklim ($X=4.17$, $SS=0.50$) ve güvenlik iklimine ($X=4.17$, $SS=0.61$) göre yüksek bulunmuştur.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları cinsiyet değişkenine göre incelenerek değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Değişkenlere dair bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3: Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bağımsız Gruplar İçin Mann Whitney U Sonuçları

Grup	Değişkenler	Cinsiyet	n	\bar{x}	s	U	p
Okul İklimi	Akademik iklim	Kadın	218	4.17	.51	1189	.96
		Erkek	11	4.21	.37		
	Güvenlik iklimi	Kadın	218	4.16	.61	1023	.40
		Erkek	11	4.36	.50		
	Sosyal iklim	Kadın	218	4.22	.53	1047	.48
		Erkek	11	4.37	.51		
	Okul iklimi genel puanı	Kadın	218	4.19	.47	1094.50	.63
		Erkek	11	4.31	.421		

Yapılan analizler sonucunda velilerin cinsiyetine göre akademik iklim ($p > .05$), güvenlik iklimi ($p > .05$), sosyal iklim ($p > .05$); okul iklimi genel puanı ($p > .05$) puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları yaş değişkenine göre incelenerek değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Bu anlamda analizler ANOVA testi aracılığıyla yapılmıştır. Bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Yaş Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Sonuçları

Grup	Değişkenler	Yaş	n	\bar{x}	s	Ki-kare	df	p
Okul İklimi	Akademik iklim	20-29	56	4,15	.62	.05	2	.98
		30-39	148	4,18	.47			
		40-49	25	4,16	.42			
	Güvenlik iklimi	20-29	56	4,06	.63	3.64	2	.16
		30-39	148	4,17	.61			
		40-49	25	4,37	.50			
	Sosyal iklim	20-29	56	4,21	.48	.85	2	.65
		30-39	148	4,25	.55			
		40-49	25	4,19	.50			
	Okul iklimi genel puanı	20-29	56	4,16	.49	.39	2	.83
		30-39	148	4,21	.47			
		40-49	25	4,21	.42			

Yapılan analizler sonucunda velilerin yaş aralığına göre akademik iklim ($p > .05$), güvenlik iklimi ($p > .05$), sosyal iklim ($p > .05$), okul iklimi genel puanı ($p > .05$) puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları ana/baba olma durumu değişkenine göre incelenerek değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Değişkenlere dair bulgular Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5: Ana/baba Olma Durumuna İlişkin Bağımsız Gruplar İçin Mann Whitney U Sonuçları

Grup	Değişkenler	Yakınlık	n	\bar{x}	s	U	p
Okul İklimi	Akademik iklim	Anne	218	4.17	.51	1189	.96
		Baba	11	4.21	.37		
	Güvenlik iklimi	Anne	218	4.16	.61	1023	.40
		Baba	11	4.36	.50		
	Sosyal iklim	Anne	218	4.22	.53	1047	.48
		Baba	11	4.37	.51		
	Okul iklimi genel puanı	Anne	218	4.19	.47	1094.50	.63
		Baba	11	4.31	.42		

Yapılan analizler sonucunda velilerin ana/baba olma durumuna göre akademik iklim ($p > .05$), güvenlik iklimi ($p > .05$), sosyal iklim ($p > .05$); okul iklimi genel puanı ($p > .05$) puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları velilerin medeni durum değişkenine göre incelenerek değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Değişkenlere dair bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bağımsız Gruplar İçin Mann Whitney U Sonuçları

Grup	Değişkenler	Medeni Durum	n	\bar{x}	s	U	p
Okul İklimi	Akademik iklim	Evli	221	4.18	.50	745	.45
		Boşanmış	8	3.95	.68		
	Güvenlik iklimi	Evli	221	4.18	.60	659	.21
		Boşanmış	8	3.87	.77		
	Sosyal iklim	Evli	221	4.23	.53	842.50	.82
		Boşanmış	8	4.23	.51		
	Okul iklimi genel puanı	Evli	221	4.20	.47	690	.29
		Boşanmış	8	4.06	.56		

Yapılan analizler sonucunda velilerin medeni durumlarına göre akademik iklim ($p > .05$), güvenlik iklimi ($p > .05$), sosyal iklim ($p > .05$), okul iklimi genel puanı ($p > .05$) puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları mezuniyet durumu değişkenine göre incelenerek değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Bu anlamda analizler ANOVA testi aracılığıyla yapılmıştır. Bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Mezuniyet Durumu Değişkenine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Grup	Değişkenler	Mezuniyet Durumu	n	\bar{x}	s	Kareler Toplamı	F	p	Fark
Okul İklimi	Akademik iklim	İlkokul-ortaokul	31	4.20	.51	Gruplar içi 1.37	2.68	.07	
		Lise	94	4.25	.44				
		Üniversite-lisansüstü	104	4.09	.55				
	Güvenlik iklimi	İlkokul-ortaokul	31	4.13	.64	Gruplar içi .86	1.15	.31	
		Lise	94	4.24	.57				
		Üniversite-lisansüstü	104	4.11	.63				
	Sosyal iklim	İlkokul-ortaokul	31	4.35	.49	Gruplar içi 2.32	4.24	.01	3>2
		Lise	94	4.32	.46				
		Üniversite-lisansüstü	104	4.12	.58				
	Okul iklimi genel puanı	İlkokul-ortaokul	31	4.25	.44	Gruplar içi 1.55	3.54	.03	3>2
		Lise	94	4.28	.39				
		Üniversite-lisansüstü	104	4.11	.53				
						Gruplar arası 57.75			
						Gruplar arası 62.03			
						Gruplar arası 49.57			

Yapılan analizler sonucunda velilerin mezuniyet durumuna göre akademik iklim ($F = 2.68$; $p = .07$), ve güvenlik iklimi ($F = 1.15$; $p = .31$) puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Sosyal iklim ($F = 4.24$; $p = .01$) ve okul iklimi genel puanlarında ($F = 3.54$; $p = .03$) anlamlı bir fark görülmüştür. Sosyal iklim boyutundaki fark mezuniyet durumu lise olanlara göre mezuniyet durumu üniversite veya lisansüstü olan veliler lehinedir. Okul iklimi genel puanında fark mezuniyet durumu lise olanlara göre mezuniyet durumu üniversite veya lisansüstü olan veliler lehinedir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmada akademik iklim, güvenlik iklimi ve sosyal iklim alt boyutları öğrencinin cinsiyeti değişkenine göre incelenerek değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Değişkenlere dair bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8: Öğrencinin Cinsiyeti Değişkenine İlişkin Bağımsız Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

Grup	Değişkenler	Çocuğun Cinsiyeti	n	\bar{x}	s	t	p
Okul İklimi	Akademik iklim	Kız	130	4.16	.54	-.40	.68
		Erkek	99	4.19	.46		
	Güvenlik iklimi	Kız	130	4.12	.65	-1.45	.14
		Erkek	99	4.23	.55		
	Sosyal iklim	Kız	130	4.23	.56	.03	.97
		Erkek	99	4.23	.49		
	Okul iklimi genel puanı	Kız	130	4.18	.50	-.49	.61
		Erkek	99	4.21	.42		

Yapılan analizler sonucunda öğrencinin cinsiyetine göre akademik iklim ($t = -.40$; $p = .68$), güvenlik iklimi ($t = -1.45$; $p = .14$), sosyal iklim ($t = .03$; $p = .97$), okul iklimi genel puanı ($t = -.49$; $p = .06$) puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısının velinin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre okul öncesi eğitimde kadın ve erkek velilerin okul iklimi algısının benzer olduğu söylenebilir. Alanyazın incelediğinde Altuntaş ve arkadaşları (2020), Özgenel ve Ülhatun Bozkurt (2022) bu sonuçtan farklı olarak kadın velilerin akademik iklim ve sosyal iklim algıları ile okul iklimi algılarının erkek velilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısının velinin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre okul öncesi eğitimde farklı yaş gruplarında bulunan velilerin okul iklimini benzer algıladıkları söylenebilir. Altuntaş ve arkadaşları (2020), Özgenel ve Ülhatun Bozkurt (2022) ve Dede (2022) de araştırmalarında bu sonucu destekler nitelikte velinin yaşına göre okul iklimi algısında herhangi bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısının velinin ana/baba olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre okul öncesi eğitimde velinin ana/baba olma durumu farklı olsa da benzer okul iklimi algısına sahip olduğu söylenebilir. Dede (2022) de araştırmalarında bu sonucu destekler nitelikte anne ve babaların okul iklimi algıları arasında farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Literatür incelendiğinde Bugay ve arkadaşları (2018) bu sonuçtan farklı bir sonuca ulaşarak ebeveyn olarak erkek ebeveynlerin kadın ebeveynlere göre okul iklimi algısının daha olumlu olduğu sonuca ulaşmışlardır. Özgenel ve Ülhatun Bozkurt ise (2022) anne ebeveynlerin okul iklimi algılarının baba ebeveynlere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Literatürdeki farklı sonuçlar anne ve baba rollerinin değişik bölgelerdeki sosyo-kültürel değerlerin aynı olmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısının velinin medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre okul öncesi eğitimde velinin medeni durumunun okul iklimi algısını etkilemediği söylenebilir. Dede (2022) ve Altuntaş ve arkadaşları (2020) da araştırmalarında araştırma sonucunu destekler nitelikte velilerin okul iklimi algısının velinin medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Literatür incelendiğinde Özgenel ve Ülhatun Bozkurt (2022) medeni durumu evli olan velilerin okul iklimi algılarının medeni durumu bekâr olan velilere göre daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısının velinin tahsil durumuna göre akademik iklim ve güvenlik iklimi alt boyutunda anlamlı bir farklılık

göstermezken sosyal iklim alt boyutunda ve okul iklimi genel puanında farklılıklar bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklar incelendiğinde üniversite veya lisansüstü mezunu velilerin hem sosyal iklim alt boyutu hem de okul iklimi genel puanında algılarının lise mezunu velilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni aldığı eğitim sayesinde belirli bir kültür seviyesine ulaşmış bireylerin eğitime daha fazla önem vermesi veya ekonomik sebepler olabilir. Literatür incelendiğinde velilerin tahsil durumunun okul iklimi algısı ile ilgili birbirinden farklı sonuçlara bulunmaktadır. Dede (2022) araştırmanın sonucunu destekler nitelikte üniversite mezunu velilerin okul iklimi algılarının lise mezunu velilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçların tam tersi bir sonuca ulaşan Mahmudlu ve Öz (2020) hem sosyal iklim alt boyutunda hem de okul iklimi genel puanında lise mezunu velilerin okul iklimi algılarının üniversite mezunu velilerin algılarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Altuntaş ve arkadaşları (2020) velilerin okul iklimi algılarında tahsil durumuna göre bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşırken Özgenel ve Ülhatun Bozkurt ise ortaokul ve lise mezunu velilerin okul iklimi algısının üniversite mezunu velilerden yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Literatürdeki farklı bölge ve kültürlerdeki okulların hitap ettiği kitlenin değişiyor olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okul öncesi eğitimde velilerin okul iklimi algısının öğrencinin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre okul öncesi eğitimde farklı cinsiyetteki öğrencilere sahip olan velilerin okul iklimi algılarının benzer olduğu söylenebilir. Bu benzerlik okulda gerçekleştirilen her türlü sosyal, kültürel ve akademik etkinliğe kız ve erkek öğrencilerin aynı oranda katılmalarından ve okulun bütün imkânlarından aynı ölçüde faydalanmalarından kaynaklanıyor olabilir. Literatür incelendiğinde bu sonucu destekleyici çalışmalara rastlanmaktadır. Mahmudlu ve Öz (2020) de benzer şekilde farklı cinsiyette öğrenciye sahip olan velilerinin okul iklimi algıları arasında bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmışlardır.

Araştırmacılara yönelik öneriler aşağıda belirtilmiştir:

1. Araştırma Zonguldak ili ve ilçeleriyle sınırlı olduğu için örneklem kapsamı genişletilerek araştırma tasarlanabilir.
2. Araştırma örneklemini kamu okullarında öğrencisi bulunan velilerden olduğundan özel okullarda öğrencisi bulunan velilere de uygulanarak daha kapsamlı sonuçlar elde edilebilir.
3. Okul öncesi eğitimde okul ikliminin veliler üzerinde etkisinin incelendiği bu nicel araştırmaya, okul öncesi velileri ile görüşme yapılarak nitel araştırma da dâhil edilerek karma yöntem araştırmaları yapılabilir.
4. Bu çalışmada birçok demografik değişken anlamsız sonuçlar verdiği için hem bu çalışmadaki demografik özellikler hem de yeni demografik özelliklerin test edileceği yeni araştırmalar tasarlanabilir.

Uygulayıcılara ve politika yapıcılara yönelik öneriler olarak da şunlar sunulabilir:

1. Velilerin tahsil durumları öğrencilere okul öncesi eğitimde planlam ve etkinlikler bunlara göre düzenlenebilir.
2. Velilerin entelektüel gelişimlerini sağlayacak veli gelişim programları düzenlenebilir.

Yazarlık Katkısı

İlk Yazar %50, İkinci yazar %50 katkı sağlamıştır.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı : Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Karar Tarihi : 27/10/2022

Belge Numarası: 340

KAYNAKÇA

- Akman, A. (2021). Rehber Öğretmenlerin Algıladıkları Okul İkliminin Proaktif Davranışlarına Etkisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. İlker Cırık), İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Altuntaş, B., Demirdağ, S. & Ertem, H. Y. (2020). Velilerin Algılarına Göre Okul Yöneticilerinin Yönetim Becerileri ile Okul İklimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 254-269.

- Aral, N., Kandır, A. & Can-Yaşar, M. (2002). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. YA-PA.
- Arslan, Ö. (2019). 2012 ve 2015 Yılları Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) Verilerine Göre Okul İklimi ile İlişkili Olan Öğrenci ve Öğretmen Faktörlerinin Değişimi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. meltem Acar Güvendir), Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslanargun, E. & Tapan, F. (2011). Okul Öncesi Eğitim ve Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 219-238.
- Avcı, İ. (2022). Öğretmenlerin Mesleğe Yönelik Motivasyonları ile Algıladıkları Okul İklimi Arasındaki İlişki, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Berkowitz, R., Moore, H., Astor, R. A. & Benbenishty, R. (2017). A Research Synthesis of the Associations Between Socioeconomic Background, Inequality, School Climate, and Academic Achievement. *Review of Educational Research*, 87(2), 425-469.
- Bugay, A., Avcı, D. & Özdemir, S. (2018). Ebeveyn Okul İklimi Ölçeği Türkçe Formu'nun Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi ve Ebeveyn Okul İklimi Algısının Cinsiyete Göre Belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 17(1), 70-81.
- Bursalıoğlu, Z. (2015). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranışlar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çolak, İ. & Altınkurt, Y. (2017). Okul İklimi ile Öğretmenlerin Özerklik Davranışları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 23(1), 33-71.
- Dede, K. (2022). Ebeveynlerin Okul İklimi Algısının Sosyal Hizmet Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Taner Artan), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Eğitim Enstitüsü.
- Ertem, H. Y. & Gökalp, G. (2017). Velilerin Okul İklimi Algısı Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(2), 155-173.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2012). *How to Design and Evaluate Research in Education*. McGraw-hill.
- Gezerler, T. (2021). Etik Liderlik ve Okul Etkililiği Arasındaki İlişkide Okul İkliminin Aracılık Rolü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. İsa Yıldırım), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1991). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. McGraw-Hill.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karcı, E. (2021). Annelerin Özel Gereksinimli Çocuklarının Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Yerleştirilmelerine İlişkin Görüşleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Latife Özyayın), Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Köksalan, B. (2012). Okul Öncesi Eğitimin Tarihi Gelişimi. F. Gülaçtı & S. Tümkaya (Ed.), *Erken Çocukluk Eğitimi İçinde* (76-89). Ankara: Pegem.
- MacNeil, A. J., Prater, D. L. & Busch, S. (2009). The Effects of School Culture and Climate on Student Achievement. *International Journal of Leadership in Education*, 12(1), 73-84.
- Mahmutlu, S. & Öz, B.C. (2020). Velilerin Okul İklimi Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 79-86.
- Özgenel, M. & Ülhatun Bozkurt, D. (2022). Veli Penceresinden Okul: Velilerin Etik Yargıları ile Okul İklimi Algıları Arasındaki İlişki. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)*, 22(1), 209-225.
- Welsh, W. N. (2000). The Effects Of School Climate On School Disorder. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 567(1), 88-107.
- Yayla, N. (2020). Anne-Babaların Çocuklarını Okul Öncesi Eğitime Göndermeme Nedenleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Doç. Dr. Türker Kurt), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Zehir, F. (2020). Okul İkliminin Ortaokul Öğrencilerinin Demokrasi Algılarına Etkisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.), (Danışman: Doç. Dr. Mustafa Özgenel), İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.